

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, VASÁRNAP, 1908. NOVEMBER 15.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 263. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések péntek sor szá-
mitással díjszabás szerint

A nevelő reform

Kassa, nov. 14.

A kiegyezés óta nem volt a magyar politikának eseménye, amely oly soká és olyan őszintén érdekelte volna a közvéleményt, mint a választási reform. Nem is érdekelte: lázban tartotta attól a perctől fogva, amikor egy szerencsétlen kéz becsutelt politikai célzattal a tömeg közé dobta az eszmét.

A becsutelt cél nyilvánvalóan az volt: anarchiát támasztani az országban a nemzeti ellenállás letörésére és a koalíció megbontására. A váratlan eredmény pedig az új Magyarország megalapozása lett, még pedig annyi körülményekkel és politikai bölcsességgel, amiért méltán jár ki a ma nemzedékének elismerése és a jövő hálája a vállalt kötelességét hiven teljesítő koalíció iránt.

A reform politikai méltatását nem lehet eléggé kimeríteni. Már eddig is bőven foglalkoztunk a korszakalkotó kérdéssel s bizonyos, hogy hosszú ideig a magyar politikai életnek vezértémája marad a választói reform. E helyütt, röptében rá mutatunk a reform nevelő hatására.

Harmincnégy esztendeje annak, mikor a népközlési törvény az írásvetés megtanulását mindenkire nézve kötelezővé tette. S az írásvetéslanok száma Magyarországon még mai napig is 40% körül jár. Ebben a tekintetben nagyon hátul kullogunk Európa államai közt, alig, alig előtte a Balkán-államoknak. Kétségtelen, hogy ez is óriási haladás a 70-es évekhez képest, amikor 60%-on felül volt az analfabéták száma — de mi ez ahhoz a perspektívához képest, amit az Andrássy reformja nyit meg ezen a téren!

Aki megéri, meglátja: hogy másfél évtized mulva alig lesz Magyarországon ösválasztó. Amikor a legszébb polgári jogot olyan olcsón adják, mint az írni-olvasni tudás, akkor minden józan ember siet megadni ezt az árat, aki ehhez az országhoz tartozandónak érzi magát. Mert olyanok vagyunk mink, hogy a művelő-

dést nem igen becsüljük többre egy ütet taplónál, de azért, isten neki, még olvasni is megtanulunk, ha másképp nem lehet szavunk a politikához.

A közművelődésen kívül igen humanus célt szolgál a javaslatnak egy másik szakasza. Az, amelyik fölfüggeszti a választói jogát annak, aki nyilvános helyen botrányt csináló részegsége miatt büntetve volt. Ez az intézkedés persze első sorban a választással járó etetés-itatót akarja megakadályozni, még jobban, mint a képviselőválasztási kódexsz tette. De kétségtelen, hogy nagy hivatása lesz neki a mindennapos életre is. Erős fegyver lesz annak a derék tábornak a kezében, mely szerte az országban küzd az alkoholizmus ellen. S ha eddig retentő sok politizálás esett részeg fejjel: ezután akárhány polgártárs igyekszik józanon maradni, csak hogy a politikai jussán csorba ne essék.

A reformok lényegéhez képest apróságok ezek, ám akik nem kizárólag a politikában keresik az üdvösséget, azok kellőképp meg tudják becsülni ezeket is. S kétszeresen hálásak Andrássy Gyulának azért, hogy amikor új fundamentumot vetett Magyarországnak fejlődésének oly nagy szolgálatot tett a demokráciával együtt a közművelődésnek is.

Bizottsági tag választások.

Kassán és a megyében.

Mialatt Kassán erős agitáció folyik a megüresedett két városatyá mandátumért, a megyében eszöndesen készülődnek három bizottsági tagság betöltésére. A vármegye igazoló választmányának előterjesztése szerint a bodvaszilasi kerületben megválasztott Gerster Rezső, a rásonyi kerületben megválasztott Ujj József elhalálozása és a forrói kerületben megválasztott Onody László elköltözése folytán megüresedett helyeknek választás utján való betöltését a megyei közgyűlés elrendelte s a választás határnapját ez év november hó 25 ére tűzte ki. A választási eljárás vezetésére a bodvaszilasi kerületben elnökül Pongrácz Jenő, h. elnökül Gedeon Jenő, a rásonyi kerületben elnökül Csoma István, h. elnökül Bassó József, a forrói kerületben elnökül Csoma József, h. elnökül Hidegh László bizottsági tagokat kérte fel. A vármegyei alispán felhívta az érdekelt községek elő-

járóságát, hogy a választási határnapot a legkiterjedtebb módon hirdessék ki.

Kassán az V-ik kerületben, hol eddig a két jelölt: dr. Nagy Géza és Deutsch Jenő, nagy agitációt fejtett ki, harmadik jelölt aligha lesz. A löcsei-ház, mint értesülünk a részleges választásra nem állít fel jelöltet. Így hát a polgárok, a megnevezett két jelölt valamelyikét fogják megválasztani. Az I-ső kerületben Siposs A. Gyula kamarai elnök, egyhangú megválasztása bizonyos. Eddig nincs ellenjelöltje, de nem is lesz, mert a biztos bukásnak senki sem hajlandó magát kitenni, a népszerű kamarai elnökkel szemben. A választás biztos határnapja még nincs megállapítva. A választás idejét az e havi közgyűlés fogja kitűzni, ugyancsak az e havi közgyűlés fogja a választási elnököket is kiküldeni.

A tátrai hegyivásutak.

— Saját tudósítónktól. —

Poprád—Tátrafüred—Parajka.

A géptechnika remekei.

A magyarországi Kárpát-Egyesület célja: a Tatra kincseinek feltárása és hozzáférhetővé tétele, — mindjobban kezd megvalósulni. Valaha, még nem is olyan régen, amikor a poroszok kiránduló csapatai Husz Dávid apó poprádi kertjében gyülekezvén, a kora hajnali órákban gyalogszerrel indultak neki megmászni a Kárpátok hófedte bérceit, mesének tűnt volna fel, hogy egy negyed évszázaddal később a villám szárnyain viszik a kirándulót föl a Tátrába.

A mese valóvá vált. A poprád-tátrafüredi villamos vasut, meg a tátrafüred-tarajkai villamos siklóvasut építése teljesen be van fejezve s ez év december elején mindkettő át lesz adva a forgalomnak. A tátrafüredi villamos vasut létesítése csak kiinduló pontja annak a hatalmas programnak, mely a Tatra minden nevezetesebb pontját, hegycsúcsát és völgyét mindenki részére megközelíthetővé akarja tenni.

Egy zseniális eszté vállalkozó ambíciója, fáradhatatlan tevékenysége és akadályt nem ismerő energiája már 1902-ben egy teljesen modern közlekedési eszköz: a villamos automobil igénybevételével kísérlete meg a nagy kérdés megoldását. Ezt a villamos autóbilt ugyan „döcögő omnibusznak“ keresztelte el a közvélemény, de ez a döcögő, sokat szidott omnibusz mégis oly rekordot ért el, aminőre még a tervező sem számított. A három hónapos szezon alatt 4000 ember utazott a 3 automobilkocsin, amely minden hibája és tökéletlensége mellett, ékesen szóló bizonyítékává vált annak, hogy az eddigi bérkocsinál olcsóbb és kényelmesebb közlekedési eszköznek a Tátrában van létjogosultsága és jövője.

FIGYELEM!

Aki elzalogosított ékszerét, arany- és ezüstneműjét kiváltani nem képes, annak **zálogcéduláját legmagasabb áron megveszi!**

HEILMANN HENRIK
órás és aranyműves
Kassa, Kossuth L.-u. 9.

==== Régiségek a legmagasabb áron vásároltatnak. ====

A vállalkozó *Krieger* Vilmos ezzel számított s már akkor elhatározott szándéka volt villamos vasutat építeni. A rendelkezésére álló eszközökkel, minden állami és hatósági támogatás nélkül, Felkán egy villamos áramfejlesztő központot létesített, ahol a Poprád folyó vizi erejének felhasználásával, az onnan 14 km nyire fekvő Tátrafüred és Tátralomnic fürdőtelepek villamos világításához és egyben az automobil hajtásához szükséges villamos áramot termelte. Amikor a növekvő idegenforgalmat a döcögő villamos autobuszokkal lebonyolítani már nem lehetett, elérkezettnek látta az időt a villamos vasut kiépítésére.

Temérdek tervezgetés, számítás, tárgyalás és utánjárással sikerült a tervnek pénzügyi realizálását keresztülvinni és a múlt év nyarán a kereskedelmi kormánytól a vasútépítési engedélyt megszerezni. Ez a villamos vasut a poprádi állomásról kiindulva, Felka és Nagyszalók községek érintésével, Alsó- és Ó-Tátrafüred fürdőtelepekre vezet, 14 km. hosszú, 1 méteres nyomtávú, felső vezetékes, villamos, helyi érdekű vasut. Építésénél, tekintettel a pálya nagy emelkedésére, nem közönséges technikai akadályokat kellett legyőzni. A kivitel módja, melyről hazánk, de a külföld több nevezetes elektrotechnikusa is igen elismerőleg nyilatkozott, tökéletesen sikerült.

Az utas, ha a kényelmes, legmodernebb berendezésű, villamos motorkocsin, melyet a villamos áram hajt, fűt és világít, helyet foglalva 32—35 perc alatt eléri Tátrafüredet, ahová ezelőtt a poros országúton másfél óráig bérkocsizott, — felejtetlen benyomásokat szerez. Amint a villamos vasut a Ksod pályája alól a poprádi fensik nivójába jut, egyszerre abba a perspektívába kerül, melyben a Tátra fenséges panorámája bontakozik ki. Felkát elhagyva, a Nagyszalók előtti domb hatalmas emelkedése ragadja meg az utas figyelmét. A vasut a nyílegyenes pályán szinte felszökni látszik erre a dombra. A nagyszalóki állomás után a pálya kanyargós, kisebb és nagyobb ívekben, hidakon, átereszeken, bevágásokban halad az alsó erdőfalvi homokbányáig, ahol a tátrafüredi kocsit át keresztezve 12 m. magas töltésen rohan tovább az erdő felé.

A Tátra panorámája itt már egyenesen megkapó. Mind élesebben tűnnek elő a bércek csipkézett konturjai, a hóval kitöltött szakadékok, és a fürdőtelepek villáinak tarka sokfélesége. A mohlepte sziklák felhőgomolyagjait szinte elűzni látszik a kelő nap ragyogó fényessége, és a hatalmas gránit-szirtek szürkésége, a törpefenyők kékeszöld tónusa, mely a csillogó hófelületek vakító fehérségével élénkül, pompás színkeverékben új és új változatokban ragadja el az utazót.

A következő pillanatban eltűnik e kép. A vonat a tátrafüredi erdőbe ér. Komorhomály váltja fel az előbbi szinpompás látványt, de az utas nem ér rá a változáson töprengeni, mert a fenyőerdők ózontérhes, illatos, éles levegője, mely szinte kábító, leköt minden érzékét. A vasut pályája itt hatalmas szerpentinekben győzi le a magassági nehézségeket. Merész ívekben, az őserdő mélyén, hatalmas bevágásokban ér a vonat Tátrafüredre.

A tátrafüredi Nagyszalók mögött, a József főherceg villa közvetlen közelében van a tarajkai sikló vasut alsó állomása. Az igénytelen, szürke épület nem is sejteti, hogy mögötte kerülvén egy olyan technikai alkotás előtt állunk, amelynek csodájára fognak járni az egész világ elektrotechnikusai. Ilyen rendszerű és tökélyű siklóvasut, villamos árammal hajtva még nem épült Európában.

A pálya 2 km. hosszú, 3 ívben török meg, egy vágány és helyenként 126 pro mill emelkedésben halad. A vágány között a talpfákra erősített vasgörgőkön egy, szinte karvástagságu, fonott acélkötél mozog. Ehhez van erősítve a két kocsi, melyek egyike hegynek, másika völgynek szalad ugyanegy időben.

A pálya közepén elhelyezett kitérőbe automatikus váltókon szalad be a két kocsi s egymás mellett elhaladva, folytatják tovább utjukat. Az acélkötél a pálya felső állomásán elhelyezett dobon halad keresztül, melynek forgását egy hatalmas villamos motor eszközli. Itt áll a gépvezető, akit az alsó állomástól telefonon igazgatnak s emellett a pályán szaladó mindkét kocsival is telefon köt össze.

A nagy emelkedésre való tekintettel minden elképzelhető biztonsági berendezés óvja az utasok testi épségét. Bárha a kötél elszakadása — emberi számítás szerint — teljesen ki van zárva, mégis gondoskodás történt arról, hogy a kocsi a pálya bármely pontján és bármikor meg tudjon állni.

Föltűnő a kocsi hatalmas méretű peronja, amely a téli sportnál használatos szánkók (tobogán, bobsleigh, skeleton) elhelyezésére szolgál. A pálya mindvégig az erdőben halad és a Szilágyi Dezső emlék közvetlen közelében a Tarajkán ér véget. Innen néhány perc alatt a tarpataki vizesekhez lehet eljutni.

Mindkét vasutat a Tátrafüredi Villamos h. é. Vasutak r. t. felkai és poprádi áramfejlesztő telepe látja el a szükséges villamos árammal és a Ksod kezeli.

HIREK.

— A szinügyi bizottság ülése. A szinügyi bizottság tegnap délután 5 órakor *Eder* Ödön polgármester elnöklété alatt a városházán ülést tartott. A bizottság javasolja, hogy a városi tanács Szendrey Mihály volt szinigazgatótól az előlegképpen felvett 2000 koronát pórt utján hajtssa be. Majd szóba került a kassai társulat művész személyzete. A felmerült kifogásokra *Komjáthy* János szinigazgató kijelentette, hogy új tenoristát szerződtetett, azonkívül társulatát egy társalgási szubrettel is kiegészíti. Bejelentette az igazgató, hogy Urai Mellát, szerződtetési célból vendégfellépésre megnyerte.

— Közgazdasági előadás a kamarán. Dr. *Bogya* János, a magy. kir. kereskedelmi muzeumnak éveken át délamerikai szaktudósítója és a Pesti Hirlapnak ismert nevű gazdasági munkatársa, kedden, folyó hó 17-én d. u. 6 órakor, a kereskedelmi és iparkamara közgyűlési termében előadást tart Délamerika közgazdasági viszonyairól és délamerikai kivitelükről. A kamara az előadáson vendégeket is szívesen lát.

— Pályázat patikajogra. A krasznokvajdai gyógyszerész elhalálozása folytán megüresedett személyjogu gyógyszerészter elnyerésére *Puky* Endre alispán pályázatot hirdet. A pályázati kérvények december hó 20 ik napjának déli 12 óráig nyújtandók be. A pályázati kérvényekben — a község meghallgatása után — a vármegyei közigazgatási bizottság fog határozni.

— Vadászati-jog. Szádalmás község képviselőtestülete közel 2000 hold területén gyakorlandó vadászati-jog bérbeadására december hó 11-én árverést tart. Kikiáltási ár 76 korona.

— Wekerle Sándor miniszterelnök születésnapja. A közélet fórumának közepén állva, ma töltötte be teljes testi és lelki épségben életének hatvanadik esztendőjét Wekerle Sándor dr., Magyarország miniszterelnöke. Ebből a hatvan esztendőből a felénél is többet közszolgálatban, nehéz és produktív harcot viselve töltött el Wekerle, aki 1848. november 14-én született a fejérmegyei Moór községben. A főváros polgársága és az egyetemi ifjúság körében nagyobb mozgalom volt készülöben arra, hogy a jubiláló miniszterelnököt fényes ünneplésben részesítse, de Wekerle, aki tudomást szerzett erről a dolgról, minden követ megmozgatott, hogy ezt az akciót meg-hiusítsa. Az egyenes kérelmére ő is elma-

rad a zajos ováció. Egész csöndben, irásbelileg fejezték ki neki szerencsekívánataikat az alkotmánypárt tagjai, s ugyancsak irásban gratulálta a miniszterelnökség és a pénzügyminisztérium tisztikara is.

— Kellemetlen meglepetés. *György* Mária varrónő, nővérével együtt november hó 2-án beköltözött a Fő-utca 40. számú ház egyik emeleti lakásába. Az ingó holmit, ruhaneműket ideiglenesen a konyhába helyezte s azután elutazott. Ma reggel visszatérve, kellemetlen meglepetés fogadta. A konyhában levő holmija, a sok ruhanemű mind elégett. Mialatt távol volt, a házban kéménytűz ütött ki s a kéményből a konyha tűzhelyén keresztül tűzszikra pattant ki a ruhára, mely napokig lassan égett, a nélkül, hogy a tűzet valaki észrevette volna. Lehet azonban, hogy elutazásuk alkalmával tűz maradt a konyhában s ez okozta a tetemes kárt. A hivatalos tűzvizsgálat lesz hivatalos kideríteni, hogyan keletkezett a tűzvész. A kár jelentékeny, amennyiben az elégett ingóságok biztosítva nem voltak.

— Téli szüret. Tokaj-Hegyaljáról írják, hogy ott a téli zord időjárás dacára még mindig tart a szüret. Tályán, Tarcalon, Tokajon még bőven van szüretelni való. Természetes, hogy ez most már nagyon kinosan folyik. Nap-számosok köveket melegítenek, hogy a szüretelők kezei meg ne fagyjanak. A szürettel való elmaradást legtöbb birtokosnak a hordóhiány okozta s a nagybirtokosok is csak kis munkaerővel láttak a szedéshez, hogy hordó tekintetében zavarba ne jöjjenek.

— Családi tragédia. Máramarosszigetről táviratozzák: *Gazdag* János huszti járási számvevő felesége ma délelőtt, míg férje hivatalban volt, revolverrel szíven lötte hét éves Pali nevű fiát, öt éves János fiának a szemébe lött, majd egy konyhakéssel saját nyakán és kezein felvágta az ereit. Tettét azért követte el, mert reggel összeszóalkozott férjével. Tette elkövetése előtt a cselédséget eltávolította, míg férjét egy levelben értesítette szándékáról, azonban mire férje hazaért, már végrehajtotta azt. A hét éves Pál azonnal meghalt, az asszonyt és a kisebbik fiút a kórházba szállították súlyos sérüléseikkel.

— Szerencsétlenül járt munkás. Tegnap számunkban már hirt adtunk *Glück* Hermann, szobafestőeség balesetéről. A rendőri vizsgálat a szerencsétlenség ügyében a következőket állapította meg: *Glück* Hermann, szobafestőeség, gazdája Rási István szobafestőmesternek a megbízásából a Rákóczi-körut 15. számú Schvarcz Vilmos házában dolgozott. A lépcsőházban, a fal festésével foglalkozott. *Glück*, a lépcső falának festése közben a létrát a lépcső legfelső fokára támasztotta, míg a létra felső részét a falhoz támasztotta. — Festés közben a létrát tovább akarta csusztatni. Am a létra, a sima lépcsőn a folytatólagos emeleti aszfaltra siklott, ott tovább csuszott s lezuhant. Az egyensúlyát veszített *Glück* Hermann a lépcsőház üregébe esett. Fejére zuhant s több súlyos zuzódási sebet szenvedett. Eszméletlen állapotban szállították a kórházba, hol még ma sem nyerte vissza öntudatát. *Glück* sérülése életveszélyes s alighanem életével fizeti meg gondatlanságát.

— Rendőri krónika. A rendőrség ma bekísérte *Oravec* Mária és *Novák* Anna helynelküli cselédekét és *Szabó* Jánost csavargás miatt, *Lebenszky* Jánost tiltott viszatérés és botrányos részegség miatt, *Banyár* Károlyt közbotrány okozása miatt, *Labuda* András, *Czifra* Anna, *Takács* Mária, *Gazai* Mária, *Krak* Anna és *Eder* Annát koldulás miatt, akik ellen a kihágási eljárás is megindult. — Előállította továbbá ma reggel a rendőrség a tejpiaclról *Frei* Máriát, *Forrai* Mátyás téhányi lakos cselédjét, aki tejet árusított és e közben engedte a tejet kóstolni és a maradékokat visszaöntötte a többi tejhez. A tejet elkobozta a rendőrség.

Minden házban legyen gáz.

Jelen hirdetésünk közzétételkor azon eszme vezetett bennünket, hogy a nagyérdemű közönséggel a légszesszel való fűzés előnyeit megismertessük és tudomására hozzuk azon előnyös feltételeket, amelyek mellett minden egyes háziasszonynak módjában áll a légszesszel való fűzés előnyeirel a gyakorlati élet útján is meggyőződnie.

A légszesszel való világítás, fűtés, sütés, vasalás nem csupán a jobb módúak kényelmére és anyagi előnyére szolgál, mint azt gyakran említeni halljuk, hanem ellenkezőleg, határozottan előnyös minden néposztály takarékos háziasszonyára nézve is. Bizonyítja ezt az is, hogy egy egyszerű polgári háztartásnak évente 250-300 m³ légszesszel való fűzési célra elég, ami naponta kb. 0.8 m³ tesz ki, minek értéke pénzben 14-20 fillér. Eltekintve ezen aránylag igen csekély anyagi költségtől, már maga a kényelmes és tiszta kezelés is megfizethetetlen.

Alkalmat nyújtandók mindenkinek arra, hogy magának ilyen gázfűtőt beszerezhesen, azon előnyt adjuk a nagyérdemű Közönségnek, hogy légszesszfűzőkhöz szolgáló légszesszvezeteket 10 méternyi hosszúságig bizonyos feltételek mellett saját költségükön eszközölünk és ezenkívül 1 drb. két nyílású gázfűtőt, valamint a konyha világításra szükséges egy egyszerű lángot mi szolgáltatjuk, ezen anyagok azonban a mi tulajdonunkban maradnak.

Tekintettel az itt körülírt rendkívüli nagy előnyökre kérjük a n. é. Közönséget, hogy erre vonatkozó b. megrendeléseit a Légszesszgyár igazgatóságánál eszközölje és esetleges személyes tudakozódásokkal is ide fordulni sziveskedjék.

Kassai Légszesszgyár.

Serdülő leányok és fiúk

erősekké és vidorakká fejlődnek, elvesztik lehangoltságukat, hogyha a szükséges táplálékot

A Scott-féle Emulsió

alaktjában élvezik, a mely az összes erősítő szerek között a legkiválóbb.

Orvosok és bábák a SCOTT-féle Emulsiót a legmolegebben ajánlják az utóbbi 32 év óta. Edes mint a tejszín.

Könnyebben emészthető mint a tej
Egy eredeti üveg ára 2 K.
50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

Szinház.

— Kerülő ut. Bernstein mesterien megkonstruált színművében szépszámu közönség gyönyörködött tegnap este. Különös jelentőséget adott az előadásnak, hogy Wilson Raymond szerepében viszontláttuk Komjáthy Z. Terézt, akit betegsége hosszabb időn át tartott távol a színpadtól, mely erősen nélkülözte az ő művészetét. Játékának szépségei kárpótolták némileg a közönséget az eddigi pauszért, melynek tartama alatt nem egyszer éreztük a kiváló művész hiányát. Komjáthy nagy intelligenciája a diszkrét női báj finomságában leli meg a

kifejezés artisztikus formáit s ezért minden fellepte művészi esemény, melyet a műértő közönség tud kellően értékelni. Tegnap este a színpadra lépésekor szívélyes üdvözlő tapsok fogadták, melyek később az elismerés kitörő jelévé váltak jelenései után s a felvonás végeztével. — Fáy Flóra frapáns játéka ezuttal is nagy hatást keltett. Sz. Rosos Gizellát nem értettük. Se a beszédjét, se a felfogását, Mindvégig sutogva és sziszegve mondta el a szerepét, azért nem lehetett a beszédét érteni. De hogy miért tette ezt, azt már nem tudjuk megmagyarázni. Rácz Ede dr. átgondolt játéka, Bartha, Miskey, Bársony és Ujváry jók voltak és az előadást magas nivón tartották melytől csak Szomor Miklós maradt el Cyrill szerepében. Szomor eredményes kirándulásokat tett a karzat izlése felé és sikerült is hangos kacajokot hoznia le onnan, amivel alaposan elrontotta a jelenései hatását. (—r)

— A jövő hét műsora, Vasárnap délután a színi évad nagysikerű operettje a Három feleség kerül színre mérsékelt helyárák mellett. Este a *Fuzsitus kisasszony* operettet ismétlik meg. Hétfőn este a *Tündérszerelem* operettben lesz részünk. A tündért Váradi Margit játssza. Kedden a *Tatárjárás* operettet adják, melynek sikere előadásról előadásra növekszik. Szerda estére tüzte ki az igazgatóság *Magyari Lajosnak*, a társulat jeles művészeinek *A komédiás* című 3 felvonásos színműve premierjét. Magyar darabjában a főszerepet Rácz Eke játssza. Csütörtökön a komédiást megismétlik. A hét végén egy nagy hírvő balet vendégszereplése várható, melylyel most a tárgyal az igazgatóság.

Szinházi műsor:

Szombaton: *Fuzsitus kisasszony*. Operett premier.Vasárnap: d. u. *Három feleség*. Operett, este: *Fuzsitus kisasszony*. Operett.Hétfőn: *Tündérszerelem*. Daljáték.Kedd: *Tatárjárás*. Operett.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése

Budapest, nov. 14.

A képviselőház mai ülését 10 órakor nyitotta meg *Justh Gyula* elnök.

Napirend előtt *Eötvös Károly* szólt fel. Szóvá teszi azt a tényt, hogy a kiküldött külön bizottságokba az ellenzék nem választották be. Ilyen eljárás, mióta Magyarországon parlamentarizmus van, nem fordult elő. Amióta az osztályrendszer megszűnt, az ellenzék nem vehet részt a javaslatok előkészítésében. Az ilyen veszedelmes dolog nem mulhat el a nélkül, hogy az ellenzék tiltakozása el ne hangozzék. Ha egy ember áll a kormánnyal szemben, azt is meg kell hallgatni. Hivatkozik *Deák Ferenc* eseteire. Ezt a bibát a Háznak jóvá kell tennie.

A jegyzőkönyv hitelesítése és az elnöki előterjesztések után a *kivándorlási* törvényjavaslatot harmadszori olvasásban is elfogadták, majd *Hoitsy Pál* ismertette a Budapest fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot.

Szemere Miklós elvi szempontból nem fogadja el a javaslatot. Óriási derűtség és gunyos éljenzés közben beszélt *Simkó József*, aki egy csomó számadatra hivatkozva, elfogadta a

javaslatot. *Nagy Dezső* a főváros viszonyainak ismertetése után örömmel fogadja el a javaslatot.

Szünet után *Polónyi Géza* beszélt. Biztosítani kell a fővárost a nemzeti számára és nem szabad megengedni, hogy kozmopolita velleitások tanyája legyen. Konstatálja, hogy a főváros nem abban az irányban fejlődik, mint azt történelmi múltja mutatja.

Ezután áttértek az interpellációkra, *Surmin György* két ügyben terjesztett elő interpellációt. Az ülés folyik.

Megalakultak a külön bizottságok.

Budapest, nov. 14.

A választói reform és az annekszió tárgyalására kiküldött külön bizottságok ma megalakultak. Az elsőnek elnöke *Bizony Ákos*, előadója *Csizmazia Endre* lett, míg a másikban *Thaly Kálmán* választották elnöknek, *Nemes Bertalan* jegyzőnek, de az előadó személyében még nem állapodtak meg.

Az ellenzéki blokk.

Bojkott a parlament ellen.

Budapest, nov. 14.

A tegnap tartott ellenzéki értekezleten *Vázsonyi Vilmos* szenzációs indítványt tett. Azt mondotta, hogy miután az elnök zsarnoksága és a többség terrorizmusa minden parlamenti tárgyalást lehetetlenné tesz, proklamációt bocsássanak a nemzethez, melyben az okokat feltárva tudomására hozzák, hogy az ellenzék továbbra nem kíván részt venni a Ház ülésében.

A nemzetiségiek hasonló szándékkal vannak eltelve és így ha a terv valóra válik a közeljövőben 60-70 ember kivonul a parlamentből.

Az új osztrák kormány.

Bécs, nov. 14.

Báró Bienerth-nek ma sikerült az új kormányt megalakítani. A kabinet csupa tisztviselőkből áll, miután a pártközi tárgyalások nem vezettek eredményre.

Képviselőből — közjegyző.

Budapest, nov. 14.

A hivatalos lap mai száma közli, hogy *Olay Lajost* karcagi közjegyzőnek nevezték ki.

Árverés akadályokkal.

Budapest, nov. 14.

Szombathelyen gróf *Festetics Andor* volt földművelésügyi miniszternél árverést kellett volna tartani, de a gróf ellenszegült, mire karhatalmat vetek igénybe.

A vízmérő-órák.

Budapest, nov. 14.

A vízmérő-órák ügyében újabb fordulat állott be. *Helvey Gyula*, aki a botrányt kipattantotta, 40 ezer koronát sikkasztott a Melocce-cégtől és megszökött.

Kassai Nemzeti Színház.

1908. november hó 14-én (páros)

ujdonságul először:

Fuzsitus kisasszony.

Énekes bohózat 3 felv. Irta: Sterk Vilmos. Ford.: Mérei A. Zenéjét szerzette: Ziehler K.

SZEMÉLYEK:

André Claire, festő	— — —	Magyari Lajos
Susanne, felesége	— — —	R. Nagy Aranka
Meline, automobilgyáros	— — —	Fatagó Odön
Mathilde, felesége	— — —	Vágóné
Rredy, a fiok	— — —	Szomor Miklós
Rosette modell	— — —	Mezey Margit
Bombeau, ezredes	— — —	Bartha István
Fernier, hadnagy	— — —	Barics Gyula
Gaston, kadét	— — —	Burányi Ferenc
Dubois, őrmester	— — —	Ujvári Lajos
Rendőr	— — —	Serfőzy Gy.

Magyar-Horvát Tengeri Gözhajózási R.-T.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalató, Gravosa (Ragusa), Curzola, Castélnuovo és Cattaróig. — Az utazás tartama Gravosáig csak 22½, Cattaróig csak 26 óra.

Fiume-Velence: hetenként 6 gyors-hajó összeköttetés

Fiume-Ancona: hetenként 3 gyors-hajó oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Velencében és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegyiroda, Budapest. (V. k., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái.

Klobusitzky-utcán

a Forgách-féle kastély, parkkal, sarokház és építkezési telkek előnyös feltevések mellett eladó. :: Bővebbet Dr. **SZAUBERER** és Dr. **HERCZ** ügyvédek irodájában Fő-u. 29.

Makulatura papír

||| kicsiben és nagyban |||
||| jutányos áron kapható |||

a „NAPLÓ” kiadóhivatalában Kassán, Kossuth L.-u. 16. (Bejárat a Fazekas-utca felől.)

Katholikus

családnál szerényebb igényű vidéki gyermekek teljes ellátásra mérsékelt havi díj mellett elfogadtatnak. Cim a kiadóhivatalban.

Szatócsok

mellékkeresetre, minden tőkebefektetés nélkül szert tehetnek. — Közelebbi adatokkal szolgál a „Napló” kiadóhivatala **Kossuth Laos-utca 16.**

OOOOOOO OOOOOOOO

A januárban előléptetett vagy a honvédséghez áthelyezett tartalékos tiszt urak **FÉLARON** szerezhetik be egyenruhájukat

LICHTIG LIPÓTNÁL

Kassa fő-utca 103.

Közös egyenruhákat átcsereél honvédségi egyenruhákért.

OOOOOOO OOOOOOOO

Murányi József kiadó.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
BALLA MIHALY
 mechanikus és villamos szerelő
 Telefonszám: 372. **Kassa, fő-utca 51. sz.** Telefonszám: 372.

 1896. év óta villamos műszaki műhelyemet és raktáramat sikerült oly versenyképessé tenni, hogy bármely gyárral a házi távirda, távbeszélő, villámhárító és villanyvilágítási szerelésben a versenyt felveszem.
 Allandó nagy raktár villanyvilágítási csillárok, távbeszélők, villamos csengők és orvosi villanyozó gépekben. Vidéki megrendeléseket azonnal és leggyorsabban készítik. Minden munkámért 2 évi jótállást vállalok. Terveket és költségvetést díjmentesen készítik.

... ELSŐ KASSAI ...
KERESKEDELMI HITELTUDÓSÍTÓ IRODA
GEIGER HENRIK Kassa, Deák Ferenc-utca 11 sz.
 ■■■
 Beszerez mindennemű információt kereskedelmi, magán és házassági ügyekben az összes világrészekből. Megbízások a leggyorsabban és legnagyobb discrétióval intéztek el.

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o
STEINER ADOLF ÉS TSA
 csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körút 6. sz.
 Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkületes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.
 :: Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezése ::
 o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Haltenberger Béla
 ruhafestő-, vegytisztító- s gőzmosó-gyára Kassán.
 Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint gyáram lényeges bővítése folytán a ruhafestést vegyi tisztítást, valamint a fehérnemű gőzmosást az ismert jó kivitelben sokkal rövidebb idő alatt mint ezideig, végezhetem. — Az őszi és téli ruhák, szórmeneműek stb. mielőbb való be- küldése ajánlatos.
 Átvételi üzletek Kassán: **Kossuth L.-u. 3. Fő-u. 85.** (Andrássy-pal.) Gyár: **Deák Ferencz-u. 32/34. Szerecsen-u. 3.**

Hirdetések felvétetnek a kiadóban

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.